



בס"ד ♦ שבת קודש פרשיות שלח לך ♦ כו' סיון תשע"ה ♦

עלון 152 – שנת שמיטה

העלון יצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

דיבת ארצנו

"וַיָּצִיאוּ דִבַּת הָאָרֶץ" (במדבר יג, לב)

מעשה בשליח מארץ ישראל שנזדמן לעיר וולוז'ין, מקום מושבו של ר' נפתלי צבי יהודה ברלין (הנצי"ב מוולוז'ין). הגאון קיבל את השליח בסבר פנים יפות, ערך לפניו שולחן מלא כל טוב ומלמל בהתרגשות: "אורח יקר, אורח מארצנו הקדושה".

בתום הסעודה שאל הנצי"ב את השליח האורח על הנעשה בארץ הקודש.

נאנח האיש אנחה כבדה והחל מספר בגנותם של תושבי הארץ ועל הירידה הרוחנית של דור הבנים לעומת דור האבות.

קם הנצי"ב ממקומו וקרא בנימת זעם: עצור נא בדבריך, כי אין ברצוני לשמוע דבת הארץ רעה! אמר השליח: יאמין לי רבי, שאני מספר כאן דברים כהווייתם על המתרחש כיום בארץ הקודש, ואין סטיה כלשהי מן האמת בכל פרט שהשמעתי עתה.

אם כן, הרעים הנצי"ב בקולו, הנך נוהג כאן כדרך שנהגו המרגלים של בני ישראל במדבר. אף הם סיפרו לעם את האמת כפי שראו בעיניהם במשך ארבעים הימים שתרו את הארץ. שאלמלי כן, לא קראה להם התורה "מרגלים", אלא "שקרנים". ואעפ"כ נענשו על דבריהם בכל חומרת הדין.

כששואלים אותנו אנשים, חברים או סתם שכנים: מה המצב? נוהגים אנו לעיתים "לקטר", ולהתלונן על המצב השלילי שבו שרויה ארצנו (על פי ראייתנו את המציאות). צריך לזכור, שגם אם הדברים הם אמת, יש בהם משום דבת הארץ.

"טעם המצווה אינו יכול לשלוט על הדין ולשנותו אלא אך ורק להפך: כללי המצווה ופרטי דיניה מקרבים אותנו לרעיון המצווה והם נותנים לנו את האפשרות להבנת רעיון המצווה, שיישאר תמיד בגדר השערה אנושית גרידא; בכל זאת אנו רואים את החשיבות הגדולה שחכמינו ז"ל ייחסו להתעמקות ברעיונות מצוות ה" (הקדמת הרש"ר הירש ל"חרוב", עמוד 9)

למשפחת כיתה יא/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

דרך הביצוע המותרת בשנת השמיטה:

השקיה -

א. יש למעט בהשקיה במהלך שנת השמיטה, ולהתייעץ עם מומחה ירא שמים על מועדי ההשקיה.
ב. מערכות השקיה - כאשר ישנה מערכת השקיה אחת בגינה לצמחים בעלי צריכת מים שונה, יפעילה כפי הצורך של רוב הצמחים באותה המערכת. במקרים בהן אין אפשרות לנהוג כך, יש עדיפות להשקיה בצינור ולא באמצעות ממטרות או טפטפות, מפני שבצורה זו ניתן להשקות רק את הצמחים שנצרכת בהם ההשקיה.

ג. במקרה שהמחשב המפעיל את מערכת ההשקיה, מתוכנת לפני השמיטה למשך כל השנה, יש מתירים להשקות על ידי המערכת כבכל שנה. אם קרתה תקלה במערכת במהלך שנת השמיטה, וצריך להפעילה מחדש, יש להשקות רק כפי המותר בשנת השמיטה.

כיסוח דשא - אסור לכסח דשא, אלא במקרה שמומחה ירא שמים קובע, שההימנעות מכיסוח תגרום להרס הדשא, ויש שהתירו כיסוח דשא במידה שהכיסוח נועד לשמר צורת הדשא, ולא לעורר צימוח חדש. לדעה זו יש להקפיד לכסח עלים ולא גבעולים.
עישביה - ניכוש עישביה בשטחים ריקים.

שו"ת דבר השמיטה

שאלה:

מה הדין בפרחים שיש להם ריח - כמו הדסים, לבנדר ועוד. האם יש להם דיני שמיטה (וביעור)?
האם צריך לשמור עליהם בקדושה? האם מותר לשתול אותם כעת?
ובכלל כל הלכות שמיטה לגבי פרחי ריח, לא כאלו לנוי - אלא ממש נשתלו בשביל ריח. אשמח מאוד אם הרבנים יגידו לי גם מקורות.

תשובה:

הדבר נתון במחלוקת, ונהגו להחמיר שיש קדושת שביעית בפרחי ריח. יש לשמור קדושת שביעית.
אין היתר לשתול בשביעית אפילו דברים שאין בהם קדושת שביעית.
(מקור הדין של ריח בפרחים עיין שבת הארץ פ"ז ה"ט אות ג, ובהערות שם. וכן בקטיף שביעית פ"ה סעי' ג הערה 13).

הרב יהודה הלוי עמיחי

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד